

Je kunt meer op
de campus

PESTPROTOCOL DE CAMPUS

Markenhage | Orion Lyceum | Mchaël College

2021

Inhoudsopgave

1. Wat is pesten?	2
1.1 Enkele uitingsvormen van pesten	2
2. Leerlingenstatuut	3
3. De betrokkenen	4
3.1 De gepeste leerling	4
3.2 De pester(s)	4
3.2.1 Oorzaken van pesten	4
3.3 De meelopers	5
3.4 De omstanders	5
3.5 De school en ouders en/of verzorgers	5
4. Het pestprotocol	5
4.1 Uitgangspunten	5
4.2 De Vijfsporenaanpak	6
5. Wie doet wat binnen het stappenplan?	7
5.1 Taken van de mentor/leergroepbegeleider	7
5.2 Taken van de teamleider	7
5.3 Ondersteuningstraject	8
5.4 Schorsing	8
5.5 Verwijdering	8
Bijlage 1: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling	9
Bijlage 2: Leidraad voor een gesprek met de pester	10
Bijlage 3: Leidraad gesprek mentor en klas	11
Bijlage 4: Draaiboek pestprotocol	12

Colofon:

Copyright © 2021 De Campus – Pestprotocol
Auteurs: N. Lambrechts, E. Hoogeveen, F. Wareman
Jaar van uitgave; 2021
Druk: 1^e
Vormgeving en lay-out: N. Lambrechts

1. Wat is pesten?

We spreken van pesten als dezelfde persoon regelmatig en systematisch getreiterd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend. Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen en docenten slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, waardoor het moeilijk is om er greep op te krijgen. Zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten omstanders niet altijd hoe ze hiermee om kunnen gaan. Zowel leerlingen, docenten, onderwijsondersteunend personeel als ook ouders dienen zich verantwoordelijk te voelen voor het tegengaan van pesten. Dit pestprotocol biedt hiervoor handvatten. Tussen plagerij en pesten loopt een diffuse grens, die voor iedereen verschillend is. Zodra iemand aangeeft gepest te worden, treedt dit pestprotocol in werking.

“We streven naar een pestvrije school. We vinden dat we er alles aan moeten doen om leerlingen die een groot deel van hun tijd op school doorbrengen, een zo prettig mogelijke en veilige omgeving te bieden.”

1.1 Enkele uitingsvormen van pesten

Woorden en beelden

Vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, gemene briefjes en digitaal pesten.

Lichamelijk

Trekken aan kleding, duwen en sjoeren, laten struikelen, iemand schoppen en/of slaan, krabben en aan haren trekken.

Achtervolgen

Opjagen en achternalopen, in de val laten lopen, klemzetten of -rijden, opsluiten.

Uitsluiten

Doodzwijgen en negeren, systematisch uitsluiten van feestjes of groepsopdrachten.

Stelen en vernielen

Eigendommen afpakken en/of beschadigen.

Afpersing

Dwingen om geld of spullen af te geven; het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen, zowel digitaal als in reallife.

2. Leerlingenstatuut

Onderstaande regels uit het leerlingenstatuut van de Campus laten geen ruimte voor pesten:

De Campus beschikt over **basisregels** voor het omgaan met elkaar en de omgeving. Er wordt van ieder die bij de Campus betrokken is, verwacht dat deze basisregels nageleefd worden.

De basisregels die betrekking hebben op het pestprotocol zijn:

- Wij benaderen elkaar **positief**
- Wij praten **met** elkaar en niet over elkaar
- Wij **respecteren** verschillen
- Wij zijn **zuinig** op onze en op elkaars spullen

Ook wordt er duidelijk omschreven wat absoluut **verboden** is binnen de Campus. Hieraan dient iedereen die betrokken is bij de Campus zich te houden. Ongewenst gedrag buiten school wat invloed heeft binnen de school wordt ook aangepakt.

- Het bij zich hebben en/of gebruiken van messen, slag- of steekwapens of andere (nep)wapens of met een uitstraling van dien aard
- Lichamelijk geweld gebruiken (slaan, stompen, vechten, enz.)
- Afpersen en/of bedreigen
- Diefstal, vandalisme en/of het bij zich hebben of afsteken van vuurwerk conform de wetgeving

Vrijheid en meningsuiting

- Eenieder heeft het recht zijn/haar mening op school te uiten, mits deze niet van discriminerende aard is.
- Wie zich door een ander in woord of geschrift beledigd of gediscrimineerd voelt, kan een klacht bij de teamleider indienen.
- De teamleider stelt vast of er sprake is van belediging. De teamleider zal proberen te bemiddelen in het ontstane conflict.
- Indien er sprake is van een zeer ernstige belediging kan de teamleider maatregelen nemen.

Vrijheid van uiterlijk

- Eenieder heeft het recht op vrijheid van uiterlijk.
- Op school en tijdens schoolactiviteiten dragen leerlingen en medewerkers gepaste kleding. Kleding, of het gebrek aan kleding, mag anderen niet afleiden van het leren. Dit betekent onder andere dat het bovenlichaam, de buik en de bovenbenen fatsoenlijk bedekt zijn en dat tevens het ondergoed bedekt is. Daarnaast mogen leerlingen en medewerkers geen jassen aan, petten op of andere gezichtsbedekkende kleding dragen in de klas en in de school. Deze code geldt ook voor andere activiteiten in het kader van school, zoals stages, reizen, werkweken en excursies. Hoofddoekjes, gedragen vanuit geloofsovertuiging, zijn toegestaan, mits deze niet gezichtsbedekkend zijn.

3. De betrokkenen

Bij pesten zijn er **verschillende groepen** betrokken. Denk hierbij aan de gepeste leerling, de pester(s), de meelopers, de school en tot slot de ouders.

3.1 De gepeste leerling

Redenen waarom leerlingen gepest kunnen worden zijn bijvoorbeeld uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen. Ook kan sociale media hierin een rol spelen. Leerlingen die gepest worden, kunnen de omgeving als onveilig gaan ervaren. De kans bestaat dat een leerling die gepest wordt er thuis niet over praat. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- De leerling **schaamt** zich over de situatie.
- De leerling heeft **angst** dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten hierdoor verergert.
- Het probleem lijkt voor de leerling **onoplosbaar**.
- De leerling kan het gevoel hebben dat het **'klikken'** fout gedrag is.
- De leerling denkt dat het tijdelijk is, waardoor hij/zij het **onnodig** vindt om dit thuis aan te geven.

3.2 De pester(s)

Pesters zijn vaak de sterkeren in een groep. Zij zijn of lijken populair. Ze dwingen hun populariteit af door **"stoer"** en **"onkwetsbaar"** gedrag te tonen. Vaak zijn deze leerlingen onzeker en proberen ze zichzelf beter te voelen door anderen slechter te laten voelen. Om een pester heen zie je vaak andere leerlingen die mee pesten. Dit omdat ze zelf geen slachtoffer willen worden. De oorzaken waarom iemand pest zijn erg divers.

3.2.1 Oorzaken van pesten

- Een **niet-democratisch leefmilieu** binnen de school; iemand is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij/zij de baas is.
- **Dergelijke spanningen** kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van **incompetentie** op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van **autonomie** (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid) of juist een te sterk gevoel voor autonomie.
- Een **negatief zelfbeeld**, weinig eigenwaarde.
- Een **problematische thuissituatie**, negatief voorbeeldgedrag van ouders/verzorgers.

3.3 De meelopers

Meelopers zijn omstanders die incidenteel actief of passief meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen. Ook kan het zo zijn dat de meeloper het stoere gedrag wel interessant vindt en hoopt hiermee de eigen populariteit te vergroten.

3.4 De omstanders

De meeste leerlingen houden zich afzijdig wanneer er wordt gepest. Ze vinden dit heel vervelend en naar voor het slachtoffer, maar weten niet hoe ze moeten handelen om het te laten stoppen.

3.5 De school en ouders en/of verzorgers

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke reactie vanuit de school, ouders en/of verzorgers. Volwassenen hebben hierbij een voorbeeldfunctie. Het is belangrijk dat zowel school als ouders aangeven dat pesten onacceptabel is. Pesten kan namelijk grote gevolgen hebben voor alle partijen. In de onderstaande hoofdstukken wordt beschreven hoe wij hierin leerlingen ondersteunen. Een school kan dit nooit alleen; samenwerking met ouders is hierbij van groot belang.

4. Het pestprotocol

Het onderwerp pesten en handelingen die daarmee samenvallen om pesten een halt toe te roepen, laat zich moeilijk in eenduidige regels vastleggen. Dit protocol geeft richtlijnen voor handelen. Het geeft geen verhaalrecht. Als school willen we niet op de stoel van de opvoeder zitten, maar zoveel mogelijk met ouders optrekken. De school heeft de opdracht te zorgen voor een prettig pedagogisch klimaat. Ondanks dat de intentie van dit protocol een richtlijn voor pedagogisch handelen is, kan de school op elk moment disciplinaire maatregelen treffen, wanneer dit noodzakelijk is voor de veiligheid. Het doel van de maatregelen is altijd om het pesten zo snel mogelijk te laten stoppen.

4.1 Uitgangspunten

1. De school is actief in het scheppen van een **veilig, pedagogisch klimaat**. Pesten is onacceptabel.
2. Pesten wordt als een **probleem** gezien door alle direct betrokken partijen: ouders/verzorgers, leerlingen, docenten en onderwijsondersteunend personeel.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben **de competenties** om pesten te kunnen signaleren.
4. De school ontplooit **preventieve (les)activiteiten**.
5. De school heeft een opgesteld **stappenplan** dat gevolgd wordt wanneer er gepest wordt (zie bijlage 3).

4.2 De Vijfsporenaanpak

De Vijfsporenaanpak is een manier om in scholen en andere instellingen waar kinderen samenkomen het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen.

I. De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de medewerkers voldoende informatie/competenties hebben over het onderwerp pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in het bijzonder. De school werkt aan een goed beleid rondom pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school optimaal is en er een klimaat is waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden. Alle medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren van en tegengaan van pestgedrag.

II. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

Het probleem wordt serieus genomen. Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt is. Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen en er wordt hulp aangeboden door de mentor, de teamleider of de counselor.

III. Het bieden van steun aan de pester(s)

We proberen achterliggende oorzaken boven tafel te krijgen. De school moet wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag. Hulp wordt aangeboden en eventueel verplicht. De primaire rol ligt bij de mentor, die kan worden aangevuld door de teamleider of de counselor.

IV. Het betrekken van de middengroep bij het pesten

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen en die van de school hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier, wanneer nodig, op terug.

V. Het betrekken van ouders/verzorgers bij het pesten

Naast het feit dat de school signalerend moet optreden is het ook een taak van ouders/verzorgers om deze rol op zich te nemen. Wanneer zij signalen oppikken is het hun rol om daar in het gezin het gesprek over te voeren. Zij zijn het die met hun zoon/dochter het gesprek moeten aangaan waarom er gepest wordt. Dit geldt zowel voor de gepeste leerling als de pester. De ouders dragen de primaire verantwoordelijkheid voor het opvoedingsdeel en zullen vanuit hun ouderrol/verzorgersrol de nodige stappen moeten nemen. De rol van de school is om de veilige omgeving op school te waarborgen en daarnaast samen te werken met de ouders om het pesten aan te pakken. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind en verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

5. Wie doet wat binnen het stappenplan?

De docenten en het onderwijsondersteunend personeel hebben vooral een **signalerende** rol. Wanneer zij pesten waarnemen of pesten vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een **melding doen bij de mentor**.

5.1 Taken van de mentor/leergroepbegeleider

- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage 1 en 2. Vervolgens organiseert de mentor een **gesprek** tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
- De mentor neemt te allen tijde **contact op met de ouders** van de pester en de gepeste leerling en betreft hen bij de oplossing. De ouders/verzorgers krijgen een **actieve rol**.
- De mentor bespreekt direct het **vervolgtraject** voor het geval dat het pesten zich herhaalt.
- De mentor praat met **de klas**. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
- Indien het probleem escaleert, meldt de mentor het gedrag aan de teamleider van de leerling(en).
- De mentor rapporteert in het leerlingvolgsysteem van Magister bij de betrokken leerlingen wat er speelt.

5.2 Taken van de teamleider

- De teamleider kan, indien noodzakelijk en altijd in onderling overleg, de **kwestie van de mentoren overnemen**. Bijvoorbeeld bij escalatie van het pestgedrag en/of wanneer het pesten het klassenverband overstijgt. Hij/zij blijft wel met de mentoren in overleg. In afdelingsoverleg wordt te allen tijde pestgedrag besproken, zodat ook het totale team en de schoolleiding op de hoogte is.
- De teamleider heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct **een gesprek** tussen beiden.
- In het contact met de pester, en daar waar dat nodig is ook het contact met de ouders/verzorgers, is het doel drieledig, namelijk:
 - Confronteren
 - Mogelijke achterliggende problematiek in beeld krijgen
 - Helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten
- In het contact met de gepeste (en eventueel ouders/verzorgers) wordt gekeken of hij/zij bepaald gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk **doelwit** vormt voor pesters.
- De teamleider **adviseert** zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp.
- De teamleider stelt alle betrokken ouders op de hoogte, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van **het vervolgtraject**.
- De teamleider bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
- De teamleider koppelt alle informatie terug naar de mentor/leergroepbegeleider.
- De teamleider vult Magister aan per casus.

5.3 Ondersteuningstraject

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt er door de school dringend geadviseerd om intern of extern **ondersteuning** te zoeken. Het doel van dit programma is reflectie en het gevoelig maken van de pester voor wat hij/zij aanricht bij de gepeste leerling.

5.4 Schorsing

Wanneer de school een directe maatregel nodig vindt of wanneer het ondersteuningstraject onvoldoende werkzaam blijkt, volgt **een schorsing**. Afhankelijk van de situatie en de historie van de pestende leerling kan de school kiezen voor een schorsing van een dag of direct zwaardere ingrepen. Bij herhaling van het pestgedrag volgt **verzwaring van de sanctie**. De zwaarte van de sancties wordt bepaald door de directie.

5.5 Verwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het pestgedrag kan de school tot de conclusie komen dat er geen perspectief meer is op verandering. De school zal dan met het oog op de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de overige leerlingen moeten overgaan tot **verwijdering**. Met de ouders wordt er gezocht naar een andere school.

In het belang van de gepeste leerling, de overige leerlingen en de school moet in elke unieke situatie gekeken worden wat de beste oplossing is. De unieke situatie is leidraad voor de uiteindelijke beslissing.

Bijlage 1: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat er tijdens het gesprek gevraagd wordt naar feiten. Vragen die je kan stellen zijn:

- Klopt het dat je gepest wordt?
Deze vraag laat zien of er (h)erkenning is van het probleem.
- Door wie word je gepest?
Het is belangrijk dat er in kaart wordt gebracht wie de pester(s) is/zijn. Houd er rekening mee dat een leerling moeite kan hebben met dit te vertellen.
- Waar word je gepest?
 - Word je op sociale media gepest?
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoelang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er leerlingen/jongeren die jou hierin ondersteunen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat zou je willen bereiken?

Naar aanleiding van deze vragen bespreek je samen met de leerling wat hij/zij zelf tegen het pesten kan doen. Je bekijkt waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe **communiceert** de leerling met anderen?
- Welke **lichaamstaal** speelt bij de leerling een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn/haar **gevoelens** en hoe maakt hij/zij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg **vaardigheden** om zich weerbaar op te stellen naar de pester?

Bijlage 2: Leidraad voor een gesprek met de pester

Voorafgaand aan het gesprek met de pester is het van belang dat degene met wie het gesprek plaatsvindt daadwerkelijk schuldig is aan het vermelde gedrag.

Het doel van dit gesprek is de pester te laten inzien wat hij/zij teweegbrengt met zijn/haar pestgedrag en hem/haar te confronteren met de pijnlijke gevolgen hiervan.

Hierbij vier tips en handvatten die je kan toepassen in gesprek met de gepeste leerling:

- **Probleemgericht werken**
Je richt je op gedrag dat waar te nemen is. Wanneer je namelijk gebruik gaat maken van interpretaties, werk je persoonsgericht. Dit kan frustratie bij de leerling opleveren. Je bent dan niet meer aan het confronteren, maar aan het bekritisieren.
- **Relatiegericht werken**
Je bent duidelijk op de inhoud. Je vertelt wat je wilt behouden en wat je niet meer wil zien wat betreft gedrag. Belangrijk hierbij is dat je de leerling niet naar beneden haalt door bijvoorbeeld te zeggen dat hij/zij gemeen is. Je bent immers pas aan het begin van het proces en wil degene hiermee niet afschrikken of een negatief gevoel meegeven.
- **Specifiek blijven**
Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. De kritiek wordt hierdoor namelijk algemeen.
- **Veranderingsgericht werken**
Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen

Nadat het probleem benoemd is, richt je je op de waaromvraag. Je gaat bij de pester na wat het hem/haar oplevert en waarom hij/zij zich op deze manier profileert. Van belang is om duidelijk te maken dat er bij dit gedrag een tekort aan empathisch vermogen getoond wordt. Bespreek met de pester wat hij/zij aan de situatie gaat doen. Bied zo nodig hulp aan van een counselor.

Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Het is voor beide partijen belangrijk om te weten wat er van elkaar wordt verwacht. Zo wordt er besproken welke stappen de pester gaat ondernemen, maar wordt er ook verteld wat er gebeurt wanneer de pester zijn gedrag niet aanpast (zie richtlijnen pestprotocol).

Bijlage 3: Leidraad gesprek mentor en klas

In deze bijlage staan belangrijke punten die gebruikt kunnen worden als leidraad om in gesprek te gaan met de klas wanneer er gepest wordt. Te allen tijde is het belangrijk dat er algemeen gesproken wordt. Spreek geen specifieke leerlingen aan die betrokken zijn bij het pestincident.

- Vertel aan je groep dat er wordt gepest binnen de klas.
- Klassikaal bespreek je de verschillende **rollen** binnen het pestproces. Deze staan vermeld in hoofdstuk 3. Belangrijk hierbij is dat er wordt benadrukt dat pesters niet per se slechte kinderen zijn (achterliggende oorzaken pestgedrag) en leerlingen die gepest worden niet per se losers zijn.
- Maak duidelijk dat de leerlingen die **wegkijken** ook een aandeel hebben in de situatie.
- Prijs de leerlingen (in het algemeen) die **de moed** hebben om voor de gepeste op te komen. Vertel hierbij dat je alleen samen als groep pesten kunt stoppen en dat het belangrijk is als je weet dat er gepest wordt in je klas, je dit meldt aan een volwassene.
- Maak duidelijk dat jij als mentor zijnde niet alles kan zien binnen een klas en dat het belangrijk is dat je dit samen als klas aan moet pakken.
- Bedenk met de klas wat ze zouden kunnen doen om pesten tegen te gaan.
- Vraag leerlingen om hun mening over pestgedrag individueel in stilte op te schrijven. Vervolgens wissel je uit en ga je het gesprek aan.
- Wanneer de klas weinig tot geen input geeft of wil geven, zeg dan dat je in de eerstvolgende les hierop terugkomt en je verwacht dat er dan verschillende oplossingen aangedragen worden.
- Maak duidelijk dat jij pesten nooit tolereert en dat alles eraan gedaan wordt om dit te bestrijden en er consequenties aan vastzitten. Jouw standvastige houding is erg belangrijk.
- Vertel de klas dat je de schoolleiding op de hoogte brengt en mogelijk ook ouders van betrokken leerlingen.
- Denk niet dat na dit gesprek het pesten over is. Pestgedrag heeft vaak de neiging om terug te komen. Evalueer na zes weken weer met de klas hoe het nu gaat.

Meer tips zijn te lezen op:

www.weektegenpesten.com

www.stoppestenu.nl

www.mediawijsheid.nl

Bijlage 4: Draaiboek pestprotocol

Jaarlijks, ongeacht of er gepest wordt of niet, onderneemt de mentor de volgende acties:

Actie 1: Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de **algemene afspraken** en schoolregels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd **gemeld** moet worden aan de mentor en niet als klikken, maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.

Actie 2: In alle leerjaren wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere **mentorlessen**. Er is extra aandacht voor gebruik van sociale media.

Stel dat er gepest wordt, dan onderneem je als mentor de volgende stappen:

Stap 1: De mentor spreekt met de betrokken leerlingen, ieder individueel, en vormt zich zo een beeld van de situatie. Zie bijlage 1 en 2 als handleiding voor de gesprekken. Van al deze gesprekken maakt de mentor een kort verslag in **Magisternotities**.

Stap 2: De mentor bespreekt de situatie die ontstaan is met de klas.

Stap 3: Indien nodig, als na gesprekken tussen mentor en betrokken leerlingen duidelijk is geworden dat er absoluut sprake is van pesten, nodigt de mentor (samen met de teamleider) de ouders/verzorgers van de pestende leerling(en) en de gepeste(n) uit. De mentor en teamleider stellen het betreffende **onderwijsteam** op de hoogte van de situatie en van de gemaakte afspraken.

Stap 4: Indien nodig verwijst de mentor, in overleg met de teamleider, de pestende leerling(en) en/of de gepeste leerling(en) door naar de **ondersteuningscoördinator**.

Stap 5: Wanneer de interne maatregelen en afspraken geen effect sorteren, wordt er door de teamleider, in samenspraak met de directie, gezocht naar de best **passende oplossing**. Ouders/verzorgers worden uitgenodigd om de situatie te bespreken. Resultaat moet zijn dat het pesten een halt wordt toegevoerd.

Stap 6: In het uiterste geval wordt er door de directie en teamleiders, in samenspraak met de ouders/verzorgers, gezocht naar een andere onderwijsplek.

